

VARV_s BLÅ BOG

Gerard De Geer (1858-1943) verdenskendt VARV-forsker. Tog som 21-årig fil.kand.eksamen fra Uppsala Universitet. Sammen med A.G. Nathorst deltog han i det første internationale polar-år (1882-1883) i en svensk ekspedition til Spitsbergen, hvortil han senere vendte tilbage med flere ekspeditioner. Det var ikke blot gletscherne og kvartærgeologien, der facinerede ham, men også de velblottede Prækvartære dannelser. I 1896 publicerede De Geer sit store arbejde om Skandinaviens geografiske udvikling efter Istiden, og året efter, hvor han udnævntes til professor i geologi ved Stockholms Högskola, fremsatte han sin teori om rullestens-åsens trinvis 'baglæns' opbygning under afsmeltningen. Men De Geers interessefelt var bredt. I 1899 deltog han aktivt i diskussionen om gnejs og granit problemet, og han fremsatte den dristige hypotese, at grundfjeldet i SV-Sverige opbygges af rødderne af en yngre Prækambrisk bjergkæde, hvor ældre bjergarter har været udsat for yngre omdannelser og er blevet gennemsat af forskiftingszoner. Hypotesen mødte stærk modstand blandt hans samtidige, men de sidste årtiers detaljerede undersøgelser i SV-Sverige har fuldt ud bekræftet De Geers 'visioner'. De Geer huskes dog først og fremmest som VARV-kronologiens fader. Allerede i 1884 og 1885 fremlagte han planer for hvorledes en afsmeltningsskronologi kunne udarbejdes ved optælling af det han tolkede som årsvarv. Det lykkedes De Geer at inspirere et større antal studenter fra Stockholm og Uppsala til at deltage i 'det store lertfelttog', og ved åbningen af den XI Internationale Geologkongres i Stockholm i 1910 kunne han fremlægge resultaterne fra opmålinger spændende over 5000 år ! Geologien var nu blevet en historisk videnskab med årstal, bemærkede De Geer stolt. VARV-kronologien blev virkelig De Geers livsværk. Da han i 1924 pensioneredes blev han overdraget ledelsen af et nyoprettet institut, Geokronologisk Institut, som han bestyrede til sin død i 1943. De Geers lærestol tiltrak i årenes løb studerende fra mange lande, bl.a. to unge danskere, S.A. Andersen og Sigurd Hansen, der begge fik stor betydning for dansk kvartærgeologi.